

03

GÜNCEL

**Kampanyaların
gözdesi
cep telefonu
oldu**

Kurucusu / NEZİH DEMİRKENT

EKONOMİ • POLİTİKA

DÜNYA

28 Kasım 2022 • Pazartesi

**MOSDER'in
2022 yılı
ihracat
beklentisi
5 milyar dolar**

02

**Aselsan Konya,
savunma
sanayisinin
üretim merkezi
olmaya hazır**

05

Küresel resesyonla navlunda düşüş sürecektir

Navlun fiyatlarındaki küresel resesyon kaynaklı düşüşün devam etmesi bekleniyor. Şangay konteyner navlun endeksi, Nisan 2021'den bu yana ilk kez 3 bin puanın altına düşerken belirsizlikler hacim beklentilerini azaltıyor

Taşımacılık sektörü, küresel resesyon nedeniyle düşüş eğiliminde olan navlun fiyatlarındaki gerilemenin önümüzdeki dönemde de devam edeceğini tahmin ediyor. Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üreticileri Derneği (UTİKAD) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Barış Dillioğlu, 2021 yılında zirve yapan navlun fiyatlarında 2022 yılının başından itibaren kademeli bir düşüş gözlemlendiğini söyledi. Eylül 2022 itibarıyla Çin-Batı Amerika navlunlarının 4 bin 300 dolar seviyesinde seyrettiğini ve bunun bu 2022 Ocak ayından beri yüzde 72'lik bir düşüş anlamına geldiğini anlatan Dillioğlu, Asya - Avrupa navlun fiyatlarının da yüzde 40 düşerek 7 bin 800 dolar seviyesine geldiğini bildirdi. Derneğin Başkan Yardımcılarından Bil

gehan Engin de Şangay konteyner navlun endeksinin, Nisan 2021'den bu yana ilk kez 3 bin puanın altına düştüğüne işaret ederek, "Bu nedenle ekim ayında birçok konteyner operatörü

Çin'den batı sahillerine daha az kapasite ile hizmet verdi. Ekonomik belirsizlik, 2022'nin geri kalanı için hacim beklentilerini azaltmaya başladı" dedi.

Devamı 3. sayfada

**Asya'dan
Avrupa'ya
gönderilen bir
konteynerin
maliyeti % 60
geriledi**

● Navlun piyasasındaki taşımacılık ücretlerinin göstergesi olarak bilinen ve küresel ekonominin öncü göstergelerinden olan Baltık Kuru Yük Endeksi (Baltic Dry Index-BDI), yıl başında 2 bin 200 puan seviyelerinde bulunurken, 24 Kasım itibarıyla bin 242 puan seviyesinde seyretti.

● Küresel ticaretin 12 önemli deniz yolu şeridindeki konteyner navlun oranlarını ölçen Freightos Baltık Küresel Konteyner Endeksi'nin değeri ise (40 inç HC konteyner maliyeti) bu yılın başında 9 bin 293 dolar seviyesindeyken, 24 Kasım itibarıyla 3 bin doların altına indi.

● Endekse göre, Çin'den ABD'nin batı kıyıları bölgesine konteyner maliyeti, Ocak 2022'ye göre yüzde 75'ten fazla düşerek 2 bin 100 doların altına indi. Asya'dan Avrupa'ya gönderilen bir konteynerin maliyeti de yüzde 60'tan fazla gerileyerek 4 bin 300 dolar seviyesine indi

● Drewry tarafından hazırlanan Dünya Konteyner Endeksi de 39 haftadır art arda düşüşünü sürdürüyor.

Devamı 3. sayfada

GÜNLÜK

Para

Geçen perşembe akşamüstü Merkez Bankası faiz açıklaması yaptı. Bir de baktım ki herkes yorum yapıyor. Herkes yorumcu, finansçı olmuş.

Hayat pahalılığı yüzünden herkes baz puan nedir, faiz kararları döviz ve emtia piyasaları üzerinde nasıl bir etkiye sahip, bunun doğuracağı kâr zarar nedir tamamen bilgi sahibi. Açıklamalar takip ediliyor, an be an hareket izleniyor. Bu kişiler aramızdan birileri, borsada kağıtları yok, orta halli insanlar! Gittikçe fakirleştiklerini fark edip panik oluyorlar. Belki korkudan, bu kadar takipteler! Endişe ile bir sonraki açıklamayı merakla bekliyorlar.

Para nedir? Türkçeye Farsçadan geçmiştir. (Pare=küçük parça). Bu küçük parça hayatımızda nelere mal olmuştur. Çok para kazanma hırsıyla ailesinden ve sağlığından olanlardan para için her şeyi yapan, ahlaki değerlerden sapanlara kadar birçok insan var çevremizde maalesef. Oysa para, iyi / kötü günde mutlaka olması gereken bir metadır. Çok para da tehlikelidir, parasızlıkta! İlk önce paranın lazım ve kullanılması gereken bir değer olduğunu bilelim. Biz, onu kullanalım, onun bizi kullanmasına izin vermeyelim. Bu ufak parçanın esiri olmayalım. Etik değerlerimizi/ varlığımıza ait saygınlığı, sevgimizi onunla değişmeyelim. Ne başkası için ne de kendimiz için değer yitiren bir unsur olmasına izin vermeyelim.

Şu günlerde para dediğimiz mefhumun nelere kadir olduğunu görüyor, gözlemliyorum. Abonesi olduğu gazeteyi kaybetmemek adına, yeniden abone olanlar, tek kuruş beklentisi olmayan yazarlar, hiç tanımadığım okurlar bizi yalnız bırakmadı. İşte böyle zamanlarda paranın/ parasızlığın değeri belli oluyor. Çalışan ya da daha önce Dünya ile yolu kesmiş birçok çalışmamız koşarak geldi. Kimi mutfakta çalıştı, kimi gönüllü dağıtım çıktı. İşte o zaman yaşamak için para mı, yoksa para için yaşamak mı diye düşünmeden edemedim. İyi ki benim gibi düşünen bizim gibi gayretini sadece para için harcamayan insanlar var. Kader gayrete aşıktır diyenler ne kadar haklı! Kader de bunları yaşamak varmış o zaman biz de gayretimizi esirgemeyeceğiz.

Didem DEMİRKENT

3 milyon randevu boş geçti

Sağlık Bakanlığının Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS) üzerinden geçen ay 13 milyon 623 bin 42 doktor randevusu alındı, yaklaşık 3 milyon randevuya gidilmedi.

Bakanlığın verilerine göre, Ekim 2022'de 17 milyon 99 bin 328 randevu vatandaşların hizmetine sunuldu. Bu ayda toplam 13 milyon 623 bin 42 randevu alındı, bunların 10 milyon 757 bin 35'i muayeneye dönüştü. Toplam 2 milyon 866 bin 7 randevu alındığı halde muayeneye dönüşmedi, bu dönemde randevuya gitme oranı yüzde 21 oldu.

rak belirlendi. MHRS'de geçen yıl 330 milyondan fazla, bu yılın 10 ayında ise yaklaşık 200 milyon randevu oluşturuldu. Pandemi öncesi dönemde günlük 672

bin olan MHRS randevusu ise yüzde 40 artışla 945 bine ulaştı. Yıllık olarak bakıldığında, randevu alanların 4'te 1'inin hastane randevusuna gitmediği saptandı.

Gelir İdaresi Başkanlığı sahte internet sitelerine karşı uyardı

Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB), elektronik ortamda sunulan hizmetlerin yer aldığı İnteraktif Vergi Dairesinin logosu ve ekran görüntülerinin kullanılması suretiyle sahte internet siteleri oluşturulduğuna dikkati çekerek, yapılacak ödemelerde Başkanlığın ve bankaların resmi internet sitelerinin kullanımına

dikkat edilmesi gerektiği uyarısında bulundu. Gelir İdaresi Başkanlığı internet sitesi üzerinden yapılacak ödemelerde tarayıcıya "www.gib.gov.tr", anlaşmalı bankalar aracılığıyla yapılacak ödemelerde ise tarayıcıya ilgili bankanın internet sitesi adresinin yazılarak giriş yapılmasına dikkat edilmesi gerektiği vurgulandı.

BURCU KÖSEM

Türkiye'de finansman sorunu nasıl çözülür?

02

ZEKİ GÜNDÜZ

Vergi incelemesine seçilmek için 40 neden?

06

DANIEL GROS

Parasal genişletmenin maliyeti

08

BRAHMA CHELLANEY

Çin'in dizayn ettiği borç esareti

10

Gelirde tarihi küme düşüşü yaşanıyor

04

KOSGEB 90 bin gence iş kapısı açtı

10

Düzce'de depremin bilançosu netleşiyor

10

Esnaflar ve sanatkarların finansmanı geliyor

06

ISSN 1301-9090

Küresel sıkılaşmanın aksine genişlemeci politika uygulayan Türkiye'de finansman sorunu nasıl çözülür?

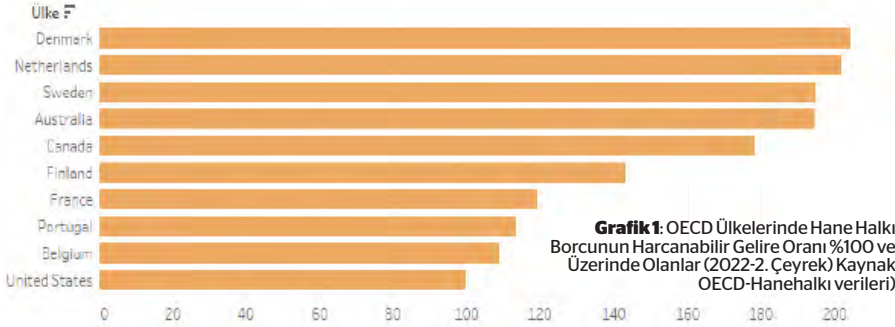

Burcu KÖSEM

Geçen Cuma, polemik konusu olan 'Sadece faiz mi?' başlıklı yazımda, TCMB'nin para politikasının nedenleri bağlamında küresel ölçekteki parasal sıkılaşmanın, ABD ve dünyanın geri kalanı üzerindeki etkilerine değinmiştim. İktisat yorumcularını bir hayli kutuplaştırmış olan ve zaman zaman IMF ya da IIF gibi küresel kurumlar tarafından da angaje edilme-ye çalışılan sıkı para (QT) politikasının olası sonuçları üzerine bir kaç kelam daha etmek isterim.

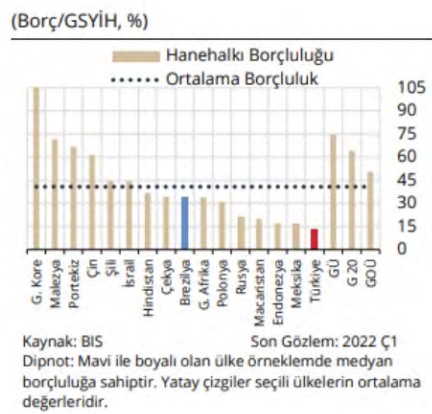
Yeni mortgage krizi kapıda olabilir mi?

Hatırlayacak olursak 2008 küresel finans krizi, kaldıraçlı bir takım ürünlerin etkisiyle de desteklenen ancak hane halkının yüksek kredi borçluluğu öznesi altında gerçekleşmişti. İşte şimdiki sıkı para politikası tekrar bir mortgage krizinin oluşmasına da neden olabilir. Belki ABD ve o zaman çok etkilenen ülkeler bu konuda antrenmanlı olduğu için gafil avlanmayacaktır. Ancak Avustralya, İsveç ve Kanada gibi ülkelerde bu bakımdan ciddi riskler halen mevcut (Yüksek borçluluk ve hızla düşen ev fiyatları, mevcut konut kredilerinde artan faizlerle sarmal oluşturmakta).

Bu risk hem zenginler kulübünün bazı ülkeleri hem de ülkemiz için geçerli ancak Türkiye'de hane halkı borçluluğunun gelire oranı aşağıdaki grafikte görülen bazı ülkelere göre daha düşük, bunun da nedeni ev sahipliği oranının pek çok gelişmiş ülkeye göre yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir. Ancak bizde de yüksek inşaat girdi maliyetleri, enflasyon beklentisi ve göç nedeniyle artan talep ve azalan arz nedeni ile emlak sektöründe bir stagflasyon riskinden söz edilebilir (Grafik 1).

Türkiye'nin hane halkı borcu benzer ülkelerle kıyaslandığında ise TCM-

Kaynak: BIS
Dipnot: Mavi ile boyalı olan ülke örneklerinde median borçluluğa sahiptir. Yatay çizgiler seçili ülkelerin ortalama değerleridir.

Grafik 2: Hanehalkı Borçluluğu-TCMB Finansal İstikrar Raporu, Kasım 2022

B'nin yayınladığı rapora göre aşağıdaki grafikte hane halkı finansal borç/GSYİH oranının yüzde 13.3'e düştüğü görülmektedir.

Finansmana erişimde sorun var

Hane halkında yüksek bir borçluluğumuzun olmaması bizde bir emlak krizinden ziyade arz-talep dengesizliği ve barınma sorunu özelinde problemler yaratıyor. Buna ilave reel kesimde sorun daha çok finansmana erişim yönünde. Ülkemizin sektör raporları incelendiğinde, reel kesimin borçla büyüyen yapısı dikkat çekiyor. Mevcut yüksek maliyet koşulları ve çok yüksek enflasyonun özellikle KOBİ'lerde işletme sermayesi ihtiyacını artırdığı ise bilinen bir gerçek.

TCMB'nin faiz indirimleri ve buna paralel makro ihtiyatı tedbirler ile başlayan süreçte politika faizi ile kredi faizleri arasındaki makasın açıldığı da görülmektedir. Hem yurtdışı kaynaklı fonlara erişimin artan faiz ve CDS'ler ile giderek zorlaştığı hem de içerdeki bankaların kredi iştahında çeşitli tedbirlerin ve oluşan seçim atmosferinin de etkisiyle düşüşlerin olması reel sektörü, finansman ihtiyacının giderilmesinde pek çok açıdan zorlamaktadır. Oysa bu-

yüme odaklı bir ekonomi politikası izlendiğinden birincil öncelik reel sektörün yaşatılması ve büyümesine yönelik önlemler olmalıdır. Bu açıdan değerlendirildiğimizde bankacılık sektörüne getirilen düzenlemeler ön plana çıkmaktadır.

Bugüne kadar getirilen düzenlemelere baktığımızda; Ağustos ayında Resmi Gazete'de yayınlanan düzenlemelerle, bankalar verecekleri ticari kredilerde faiz oranlarına getirilen katsayıya bağlı olarak menkul kıymet tesis etmek zorunda bırakılmıştı ve faiz oranında belirlenen tavan aralıklarına göre kredi tutarının belli bir oranında menkul kıymet tutma zorunluluğu getirilmişti. Ayrıca mevduat tarafında yapılan düzenlemeler ile de liralasma kapsamında döviz mevduatlarına komisyon getirilmişti. Zaman içerisinde bankalar bu komisyon tahsilatından kaçınmak adına TL mevduatın cazibesini arttırmak için mevduat faizi/katılım payında artışa gitmişti.

Kredi faizleri düşer mi?

Son olarak yapılan düzenlemede ise TL mevduat/katılım payı oranı yüzde 50'den düşük olan bankaların zorunlu karşılıklarına yüzde 8 komisyon uygulanacak. Bu oran bir önceki düzenlemede yüzde 3 olarak belirlenmişti. TL payı yüzde 50 ile 60 arasında olan bankaların zorunlu karşılıklarından ise yüzde 3 komisyon alınacak. TL mevduat oranı yüzde 60'ın üzerinde olan bankalara ise herhangi bir komisyon uygulanmayacak. Peki bu düzenleme ve referans faiz oranının düşmesi ile beraber oluşacak kredi faiz tavanı, krediye erişim açısından nasıl bir sonuç doğurur ya da kredi

faizleri düşer mi?

Bilindiği üzere bankacılık sektörü uzunca bir dönem düşük faizin nimetlerinden faydalanarak, enflasyonun katbekat üstünde karlar kaydetti. Cuma akşamı itibarıyla yapılan son düzenlemeden sonra eğer TCMB, TL mevduat faizlerine bir sınır getirmezse mevduat/katılım payı oranlarının daha da arttığına şahit olabiliriz. Bu da kredi oranlarının düşmesini değil yükselmesini beraberinde getirebilir. Ya da çok daha fazla menkul kıymetin aktiflerde yer alması anlamını taşır ki bankaların halihazırda yüksek enflasyon ve yüksek maliyetler nedeni ile KOBİ'lerin her geçen gün artan işletme sermayesi ihtiyaçlarına cevap vermelerini zora sokabilir. Dolayısıyla bankacılık sistemi açısından yeni makro ihtiyatı düzenlemelerin devreye alınacağı anlamını çıkarabiliriz. Reel sektörün kredi ihtiyacı noktasında ise KGF kaynaklı kredi musluğu- nun açılma beklentisi uzunca zamandır zaten gündemde yer alıyor.

Öteyandan, haftanın son gününde Ticaret Bakanı Mehmet Muş, esnaf ve sanatkarların finansman ihtiyacını karşılamak için hazırlanan 100 milyar lira tutarındaki Hazine Faiz Destekli Kredi Paketi'ne ilişkin 15 milyar liralık tutarın hemen, geri kalanının ise 4 ay içinde ödeneceğini bildirdi. Ancak elbet ki daha kapsamlı ve Hazine garantili kredi paketleri beklenmeye devam ediliyor olacak.

Reel sektörün finansman ihtiyacının giderilmesi önemli... Reel sektörün finansman ihtiyacının düşük faizle giderilmesi ise hem işletmelerin sürdürülebilirliği hem de büyüme hedeflerinin yakalanabilmesi için çok çok önemli...

MR. D.I.Y. bir yılda 1 milyon müşteriye ulaştı

Güneydoğu Asya'nın en büyük yapı market ve ev gereçleri perakendecisi MR. D.I.Y., birinci yılını doldurduğu Türkiye'de büyümeye hız kesmeden devam ediyor. 2022 yılsonu itibarıyla 25 milyon dolara yakın direkt yatırım alan ve Türkiye'de yaptığı yatırımlarla Türk ticaretine katma değer sağlayan MR. D.I.Y., aynı zamanda 400'e yakın kişiye istihdam sağlıyor. 28 mağazası bulunan ve yıl sonuna kadar bu sayıyı 35'e çıkaracak olan marka, 2025 yılına kadar her mahallede bir MR. D.I.Y. mağazası açmayı hedefliyor.

Avrupa'ya Türkiye'deki mağaza yatırımlarıyla adım atan MR. D.I.Y., büyüme hamlesine devam ediyor. Bir yılda Türkiye'de 28 mağaza açan MR. D.I.Y., istihdamda da önemli katkı sunuyor.

MR. D.I.Y.'in Türkiye'de ilk mağazasını açtığı Kasım 2021'den bu yana çok hızlı bir ilerleme kaydettiğini söyleyen MR. D.I.Y. Türkiye COO'su Dilara Neyişçi Çağlı bir yılda 4 milyona yakın ürün sattıklarını ve 1 milyona yakın müşteriye ulaştıklarını belirtti. 2022 yıl sonu itibarıyla toplam 25 milyon dolara yakın direkt yatırım aldıklarını anlatan Çağlı, "Diğer yandan, mağazalarımızda 400'e yakın kişiye istihdam sağlıyor olmaktan ayrıca gurur duyuyoruz. Türkiye'de yaptığımız yatırımlarla Türk ticaretine katma değer sağlıyoruz" dedi.

Dilara Neyişçi

Ülke genelinde 28 MR. D.I.Y. mağazalarının olduğuna dikkat çeken Çağlı, "Kasım ayında 30, yıl sonuna kadar 35 mağaza sayısını yakalayacak ve böylelikle 2022 sonunda mağaza sayımızı 30'un üstüne çıkarma hedefimizi gerçekleştireceğiz. Her hafta yeni mağaza açarak istihdamı artırıyoruz. 2025 yılında 3 binden fazla kişiye istihdam sağlamayı hedefliyoruz. 2025 yılına kadar gıda dışı tüm ihtiyaçları karşılamak için her mahallede bir MR. D.I.Y. mağazası açmayı hedefliyoruz" diye konuştu.

Lokal ölçekte direkt ve endirekt olmak üzere, toplam 400'den fazla tedarikçileri beraber büyüdüklerinin altını çizen Çağlı, "Türkiye'de toplamda 2 bin 500 haneye girdi sağlar hale geldik. Türkiye'yi yatırıma değer görüyor; ülkemize inanıyor ve güveniyoruz. Türkiye için ümitli ve umutluyuz" dedi.

MOSDER'in 2022 yılı ihracat beklentisi 5 milyar dolar

MOSDER Başkanı Mustafa Balcı, pandemi döneminde ivme kazanan ve istihdam artışı sağlayan mobilya sektörünün, bu yıl için hedeflediği 4,5 milyar dolar ihracata ulaştığını söyledi. Balcı, sektörün bu yıl ihracatta 5 milyar doları yakalayabileceğini belirtti.

Orman ürünleri sektöründe faaliyet gösteren Yıldız Entegre'nin sponsorluğunda, Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneği (MOSDER) Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Balcı'nın ev sahipliğinde gerçekleşen toplantı programına, Türkiye'nin farklı şehirlerinden MOSDER üyeleri katılım sağladı.

Üye toplantısının açılış konuşmasını yapan MOSDER Başkanı Mustafa Balcı, pandemi döneminde ivme kazanan ve istihdam artışı sağlayan mobilya sektörünün, bu yıl için hedeflediği 4,5 milyar dolar ihracata ulaştıklarını söyledi. Suudi Arabistan ile açılacak olan yeni ticari kanallar sayesinde bu yılki hedefin 5 milyar dolara çıkabileceğini belirten Balcı, "Rusya - Ukrayna savaşı ile oluşan Avrupa'da ki enerji krizi sebebiyle faaliyet durduracak işletmelerin boşluğunu doldurarak, Avrupa ve Rusya pazarına daha çok satış yapacağız. İhracatı artırma çabalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz" dedi.

Ahmet Güleç: "İhracatımız artıyor"

Mobilya Dernekleri Federasyonu (MOSFED) Başkanı Ahmet Güleç ise ABD, Almanya, Fransa, Hollanda ve İngiltere gibi gelişmiş ülkelere büyümeyi sürdürdüklerini belirtti. Buralarda büyümenin ihracatı artırdığını bildiren Güleç, "Bundan sonraki süreçte aylık 600 milyon doları aşan ihracatlar yapacağız. Son günlerde sektörde tedarik zincirinde sorunlar yaşanıyor. Bu sorunların çözüme ka-

Mustafa Balcı

Ahmet Güleç

vuşması halinde daha güzel işlere imza atacağız" diye konuştu.

Artışta tamamen Dünya Kupası'nın etkili olduğunu belirten Güleç, organizasyon için ülkeye gelenlerin kalacağı konutlarda ve otellerde ihtiyaç olan mobilyanın önemli bir kısmının Türkiye'den karşılandığını söyledi. Güleç, Türkiye'nin mobilya ihracatında Katar bölgedeki en yüksek artışa imza attığını bildirdi.

Artışın geçen yıl başladığını bildi-

ren Balcı, ivmenin bu yıl da devam ettiğini kaydetti. 10 ayda 153 milyon dolara ulaşan bir rakamdan söz eden Güleç, "Yeni yapılan konutların mobilyaları Türkiye'den gitti. Dünyaca ünlü futbol yıldızlarının yanı sıra hakemlerin, yazarların ve futbol otoritelerinin kullanacağı mobilyaların bir kısmında Türk imzası bulunuyor. Yeni hizmete giren ve yenilenen oteller için sürekli mobilya ihraç ettik" diye konuştu.

Küresel resesyonla navlunda düşüş sürecektir

Baştarafı 1. sayfada

Uzmanlar, pandemi döneminde yaşanan darboğazlardan sonra, 2023 ve 2024 gibi erken bir tarihte deniz yolu ile taşımacılıkta çok büyük bir arz fazlası bekliyor. Rusya-Ukrayna savaşı ve enerji krizinin tetiklediği yüksek enflasyonun yol açtığı potansiyel bir küresel resesyon zemininin navlun fiyatlarını aşağı çektiği belirtiliyor. Tüketim ürünlerine Kovid-19 sonrası talep artışının yavaşlaması, yüksek enerji maliyetleri, perakendeciler ve üreticilerin de mallarını normalden daha erken tedarik etmesi bu düşüşe katkıda bulunuyor.

Salgın sürecinde karantina, limanların kapatılması gibi gerekçelerle yaşanan yığılmalar nedeniyle navlun fiyatlarının Asya-Amerika ve Asya-Avrupa rotalarında 20 bin dolarları bulduğuna dikkati çeken UTİKAD Başkan Yardımcısı Dillioğlu, şunları kaydetti: "Bu durumun 2 sonucu oldu. Walmart gibi bazı dev firmalar tedarik zincirlerini güvence altına almak amacıyla kendi lojistik ağlarını kurdular ve bu lojistik ağları işletmeye devam ediyor. Bir diğer sonuç ise armatörlerin yeni gemi edinme yarışına girmesi oldu. Üretilen ve üretilmekte olan birçok taşıma gemisi arz-talep dengesini değiştiriyor ve değiştirmeye devam edecek."

Enflasyon ve durgunluk

Dillioğlu, dünyada ciddi bir ekonomik krizin yaşandığını ifade ederek, en büyük pazarlar olan Kuzey Amerika ve Avrupa'nın ciddi enflasyon ve ekonomik

durgunlukla boğuştuklarının altını çizdi. Dillioğlu, şu ifadeleri kullandı:

"Rusya savaşı ve enerji krizi özellikle Avrupa halklarını tedirgin ederek harcamaların kısılmasına neden oluyor. Uzun yıllardır büyüme ve artan ekonomik değerlere alışkın olan dünya ekonomisi durgunluk ve küçülme gibi kavramlar ile tanışıyor, henüz tanımayanlar da gelen fırtınayı hissediyor. Global ekonomik durum, siyasi krizler, savaşlar ve kısıtlamalar geleceğin öngörülmesini zorlaştırırsa da navlun fiyatlarının kısa-orta vadede artması beklenmiyor."

Navlun endeksinde sert düşüş

Derneğin Başkan Yardımcılarından Bilgehan Engin de spot navlun fiyatla-

rındaki düşüşün ana nedeninin zayıf kargo talebi olduğunu bildirerek, şu değerlendirmede bulundu:

"2021'deki geçici toparlanmayı, riskler gerçekleşmeye başladıkça, 2022'de giderek daha da karamsar gelişmeler izledi. Küresel üretim, Çin ve Rusya'daki gerilemeler nedeniyle bu yılın ikinci çeyreğinde daralırken, ABD tüketici harcamaları beklentilerin altında kaldı. Pandemi tarafından zaten zayıflamış bir dünya ekonomisini birkaç şok vurdu. Enflasyon, özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve büyük Avrupa ekonomilerinde daha sıkı finansal koşulları tetikliyor. Mal talebi, küresel büyüme ve ticarete önemli bir yavaşlamaya yol açacak şekilde normalleşiyor. Çinli üre-

Barış Dillioğlu

Bilgehan Engin

Cihan Özkal

ticiler, pandemi şoklarından güçlü bir toparlanmanın ardından gelişmiş ekonomilerde tüketim mallarına olan talebin azaldığını görmeye başladı. Tüccarlar, özellikle gelişmiş ekonomilerde düşen taleple boğuşmak zorunda kalabilirler. Düşen perakende talebi, okyanus spot navlun oranlarını aşağı çekti ve düşürmeye devam ediyor. ABD dağıtım sistemi stoklarla dolu. Alışveriş

Asya'dan Avrupa'ya gönderilen bir konteynerin maliyeti % 60 geriledi

Baştarafı 1. sayfada

Endeks bu hafta yüzde 7 düşerken, 24 Kasım'da 40'lık konteynerin spot navlun fiyatlaması 2 bin 404 dolar olarak belirlendi.

- Bu rakam Eylül 2021'de görülen 10 bin 377 dolar zirve seviyesinin yaklaşık yüzde 77 ve 5 yıllık ortalama olan 3 bin 768 doların yüzde 36 altında kaldı. Yıl başından bu yana ise ortalama fiyatlama 6 bin 826 dolar oldu.
- 2023 ve 2024 gibi erken bir tarihte deniz yolu ile taşımacılıkta çok büyük bir arz fazlası bekleniyor.
- Küresel olarak tüm malların yüzde 90'ından fazlası gemi ile taşınıyor ve bu nedenle konteyner taşımacılığı dünya ticaretinin can damarı olarak görülüyor.

alışkanlıkları pandemi öncesi normlara döndükçe, enflasyon satın alma gücünü düşürdükçe ve ev satışları durdukça tüketim mallarına olan talep de düşüyor. Benzer eğilim Avrupa, Kuzey Amerika ve Asya'nın bazı bölgelerinde de görülüyor."

Yeni oyuncular pazarda

Dernek Yönetim Kurulu Üyesi ve Denizyolu Çalışma Grubu Başkanı Cihan Özkal da, "Yüksek yakıt masraflarının devam etmesi Kovid-19 öncesi seviyelere dönüşü engellediğini de görmekteyiz. Ayrıca karbon emisyonunu azaltacak yeni nesil denizyolu konteyner gemi yatırımları maliyetlerinin de yüksek seviyelerde oluşmasına neden olduğunu değerlendiriyoruz" diye konuştu.

Vergi usul kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun RG'de yayımlandı

Kanunla, Fiyat İstikrarı Komitesinin kuruluğu ve görevleri ve maden kazalarının hayatını kaybedenlerin yakınlarına yönelik destekleri de içeren düzenlemelere ilişkin ayrıntılar belirlendi. Buna göre, Hazine ve Maliye Bakanlığına, motorlu araç ticareti yapan mükelleflerden, doğacak vergilerin tahsil güvenliğini sağlamak için 30 milyon liraya kadar teminat alma yetkisi verildi.

Bu arada Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, katılımcı belgesi olarak İstanbul Finans Merkezi bölgesinde faaliyetten bulunan kurumların, özellikle bu faaliyet kapsamında yurt dışından satın alınan malları Türkiye'ye getirilmeksizin yurt dışında satmalarından veya yurt dışında gerçekleştiren mal alım satımlarına aracılık etmelerinden sağladıkları kazancın yüzde 50'si kurum kazancından indirilecek.

Fiyat İstikrarı Komitesi kuruldu

Fiyat istikrarının kalıcı olarak tesis edilmesine ve sürdürülmesine katkı sağlamak amacıyla Fiyat İstikrarı Komitesi kuruldu.

Komite, Hazine ve Maliye Bakanı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Sanayi ve Teknoloji Bakanı, Tarım ve Orman Bakanı, Ticaret Bakanı, Strateji ve Bütçe Başkanı ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı'ndan oluşacak. Komite, gerekli görmesi halinde ilgili sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör temsilcilerini toplantılarına

davet edebilecek. Konusu suç teşkil etmek kaydıyla sosyal denge tazminatı ödediği tespit edilen il özel idareleri, belediyeler, büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşlar ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin yetkili veya görevli olan sorumluları hakkında yapılan ödemeler nedeniyle idari veya mali yargılama ve takibat yapılamayacak, başlamış olanlar işleminden kaldırılacak.

Kanunla kamu ihale uzman yardımcılığına atanacakların, atama sınavının yapıldığı yılın ocak ayının ilk günü itibarıyla 35 yaşını doldurmamış olmaları gerekecek.

Maden kazalarında ölen işçilerin hak sahiplerine aylık bağlanacak

Kömür ve linyit madenlerinin yer altı işlerinde meydana gelen iş kazası sonucunda ölen sigortalının, genel sağlık sigortası primi dahil kendi sigortalılığı nedeniyle prim ve prime ilişkin her türlü borçları silinecek ve ölüm tarihinde sigortalıya ilişkin şartlar aranmaksızın hak sahiplerine aylık bağlanacak. Bu şekilde bağlanan aylıklara ilişkin primlerin eksik olan kısmı Hazine ve Maliye Bakanlığına Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenecek.

Ölen sigortalının eş ve çocuklarından birisi, eşi ve çocuğu yoksa kardeşlerinden birisi olmak üzere bir kişi, ilgili mevzuatta aranan şartlara tabi olmaksızın kamu kurum ve kuruluşlarının sürekli işçi kadrolarında istihdam edilecek.

CAFÉ LANDTMANN, VIYANA

Mehmet Efendi Her Yerde

Bugün
60 ülkeye ihracat yapan
Kurukahveci Mehmet Efendi,
tüm dünyada
Türk kahve kültürüne
hizmet etmeye devam ediyor.

KURUKAHVECİ
MEHMET EFENDİ
150. YIL

Gelirde tarihi küme düşüşü

Yurttaşlarının ortalama refah düzeyinin göstergesi olarak kişi başına milli gelirine göre ülkeler sıralamasında 1980’de 55’inci, 1990’da 51’inci, 2000’de 66’ncı olan Türkiye, 2022’de 81’inciliğe düşüyor. IMF’ye göre 2013’te 12.489 dolara kadar çıktıktan sonra 7 yıl üst üste gerileyerek 2020’de 8.612 dolara kadar inen kişi başına gelirde 2021’de başlayan toparlanma bu yıl da sürse de Türkiye’nin ülkelere göre sırası tarihi dip noktayı görecek.

KİŞİ BAŞI MİLLİ GELİR		
	\$	Sıra
1980	2.134	55
1990	3.738	51
2000	4.238	66
2001	3.083	78
2002	3.617	74
2013	12.489	65
2014	12.079	67
2015	10.974	66
2016	10.891	65
2017	10.629	68
2018	9.508	76
2019	9.133	77
2020	8.612	75
2021	9.654	77
2022	9.961	81
2023	10.863	78

Kaynak: IMF

KİŞİ BAŞINA MİLLİ GELİR (\$)		
1	Lüksemburg	127.673
2	İrlanda	102.217
3	Norveç	92.646
4	İsviçre	92.435
5	Katar	82.887
6	Singapur	79.426
7	ABD	75.180
8	İzlanda	73.981
9	Avustralya	66.408
10	Danimarka	65.713

Gelirin süper ligi

IMF’nin hesaplamalarına göre Türkiye’nin 9.961 dolarla 81’inci olacağı 2022 kişi başına milli gelir sıralamasında Lüksemburg 127.673 dolarla birinci sırada yer almaya devam edecek. Bu ülkeyi 102.217 dolarla İrlanda, 92.646 dolarla Norveç, 92.435 dolarla İsviçre ve 82.887 dolarla Katar’ın izleyeceği bekleniyor. Ortalama refah düzeyinin göstergesi olan kişi başına milli gelirde “süper lig” denilebilecek ilk on ülke sıralamasında daha sonra sırayla Singapur, ABD, İzlanda, Avustralya ve Danimarka geliyor. Satın alma gücü paritesi dikkate alınmazsa, kişi başına milli gelirin nominal tutarına göre her bir Lüksemburglu ortalama gelirden, yaklaşık 13 Türk’e bedel. Diğer bir deyişle 13 Türk’ün yarattığı toplam gayri safi yurt içi hasıla, ancak bir Lüksemburg yurttaşının yarattığına denk.

NAKİ BAKIR

Ülkelerin toplam ekonomik büyüklüğünün ötesinde yurttaşlarının ortalama refah düzeyinin asıl göstergesi olan kişi başına milli gelirine göre sıralamasında Türkiye’nin 2022 yılı itibarıyla 81’incilikle, tarihi dip noktaya düştüğü belirlendi.

IMF’nin 196 ülkede 1980’den bu yana kaydedilen makro ekonomik gerçekleştirmeler ve 2027’ye kadar projeksiyonları içeren Dünya Ekonomik Görünümü raporunun en sonuncusu geçtiğimiz günlerde yayınlandı. Ekim 2022 tarihli veri seti, gayri safi yurt içi hasılaya (toplam milli gelir) göre yapılan “büyük ekonomi” sıralamasında da kan kaybeden Türkiye’nin, kişi başına düşen gelire göre sıralamada ise çok dramatik biçimde küme düştüğünü ortaya koydu.

“70 cente muhtaç” olunan 1980 yılında Türkiye, IMF verilerine göre 96,6 milyar dolarlık gayri safi yurt içi hasıla (toplam milli gelir) ile dünyada 21’inci, kişi başına milli gelirde ise 2.134 dolarla 55’inci ülke idi. 1990 yılına gelindiğinde Türkiye 207,5 milyar dolarlık milli geliri ile ülkeler arasında 20’inciliğe ve 3.738 dolarlık kişi başına milli geliriyle 51’inci sıraya yükseldi. İzleyen on yılda ise dünya ile karşılaştırmada büyüme ivmesinin görece düşük, nüfus artış hızının görece yüksek olması nedeniyle, kişi başına gelir sıralamasında Türkiye, bu açıdan daha iyi olan ülkelere geçilecek sıralamada 10 basamak aşağı kayd. 2000 yılında Türkiye 274,1 milyar dolarlık toplam milli geliriyle ülkeler sıralamasında 21’inci olurken, kişi başına milli gelirde 4.238 dolarla 66’ncılığa düştü.

Ağır ekonomik krizin yaşandığı 2001 yılında milli gelir büyüklüğü 202,2 milyar dolara düşen Türkiye, büyük ekonomi sıralamasında 23’üncülüğe indi. Aynı yıl kişi başına milli gelir 3.083 dolara ve Türkiye sıralamada 78’inciliğe kadar düştü. Türkiye, 2001 krizinin ardından uygulamaya konulan yeni ekonomik programla başlayan düzelmeye 2002 yılında toplam milli gelirde 240,2 milyar dolarla yeniden 21’inci sıraya, kişi başı gelirden de 3.617 dolarla 74’üncülüğe yükseldi.

2002 sonrası

2002 sonunda iş başına gelen yeni iktidarın, öncesinde uygulamaya konulan ekonomik programı devam ettirmesiyle milli gelir sıralamasında yükselişe geçen Türkiye, 2004 yılında 409,1 milyar dolarlık milli gelir hacmine ulaştı ve sıralamada 4 basamak birden yükselerek 17’nci oldu. Böylece Türkiye, “en büyük 20 ekonomi” ligine yıllar sonra yeniden girmiş oldu. Kişi başına milli gelirde de 63’üncülüğe yükseldi.

Türkiye, milli gelirini 409,1 milyar dolardan 776,6 milyar dolara çıkardığı 2004-2010 döneminde (7 yıl), en büyük

KİŞİ BAŞINA GSYH NEDİR?

Kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH)/milli gelir ilgili yıl GSYH’sının ilgili yıl ortası nüfusuna bölümü ile bulunur. Dolayısıyla bir yıl içinde ülkede kişi başına yaratılan ortalama milli gelir tutarını, başka deyişle bu dönemde ülkenin yarattığı toplam milli gelirin kişi başına düşen ortalama tutarını gösterir. Bu yolla bulunan tutarın büyümesi ya da küçülmesi, genel anlamda ülke bireylerinin zenginleşme yoksullaşma durumunu ortaya koyar.

17’nci ekonomi olarak yoluna devam etti. Bu dönemde kişi başına milli gelir de 6.016 dolardan 10.534 dolara çıktı. Türkiye, anılan yıl, kişi başına gelirde 65’inci oldu.

2023 hedefleri

2011 yılında açıklanan “2023 hedefleri” kapsamında toplam milli gelirin 2 trilyon dolar, kişi başına milli gelirin 25 bin dolar olması, Türkiye’nin en büyük ilk 10 ekonomi arasına girmesi öngörülmüştü.

2011’de milli gelirini 838,5 milyar dolara çıkarmasına karşın sıralamada 18’inci olan Türkiye, 2012’de 880,1 milyar dolarla yeniden 17’ci büyük ekonomi oldu. Kişi başına milli gelirde ise 2011’de 11.221 dolarla 65’inci, 2012 yılında ise 11.638 dolarla 68’inci sıradaya yer aldı.

Türkiye, 2013 yılında milli gelirini 957,5 milyar dolara çıkararak 16’ncı sıraya kadar yükseldi ve bu sırayı 2014 ve 2015 yıllarında da korudu. 2016 ve 2017 yıllarında milli gelire göre sıralamada 17’nci olan Türkiye, 2018’de 779,7 milyar dolara inen milli geliriyle 19’unculuğa geriledi. Türkiye, izleyen yıl da aynı sırayı korurken, 2020’de 720 milyar dolara kadar gerileyen milli geliriyle 20’nci sıraya, diğer deyişle ilk 20 ekonomi liginin alt sınırına indi.

2021’de de aynı sırada yer alan Türkiye, IMF projeksiyonlarına göre 2022 yılında 853,5 milyar ve 2023 yılında da 941,6 milyar dolara yine en büyük 20’nci ekonomi olarak ligin son sırasın-

da yer almaya devam edecek.

KBG’de tarihi dip

Ülke insanının ortalama refah düzeyini gösteren kişi başına milli gelirde Türkiye’de son yıllarda dramatik bir düşüş yaşandı. Söz konusu gelir 2013 yılında 12.489 dolarla tarihindeki en yüksek düzeyi gördükten sonra, izleyen yedi yılda sürekli gerileyerek 2020’de 8.612 dolara kadar indi. Ülkeler arası sıralamada 2013-2020 döneminde 65’incilikten 77’nciliğe gerileyen Türkiye, 2021’de 9.654 dolar olan kişi başı geliriyle de 77’inci olurken, bu yılın ortalamasında kişi başı gelirin 9.961 dolar olması ancak, Türkiye’nin ülkeler sıralamasında 81’inciliğe kadar düşeceği tahmin ediliyor.

Türkiye’nin bu sırası, söz konusu IMF istatistiğinin başlangıcı olan 1980’den bu yana olan dönemin en dip noktasını ifade ediyor.

1980 darbesi ve 2001 krizi dönemlerinde bile olmadığı şekilde kişi başına gelir düşüşünün art arda 7 yıl sürmesi de Türkiye’nin bu makro göstergeye göre dünyada 81’inci ülke konumuna inmesi de genel ekonomiye ve dolayısıyla sosyal bünyeye ilişkin önemli bir uyarı niteliği taşıyor. Türkiye kişi başı gelirden, ağır ekonomik kriz yılı 2001’de düştüğü 78’incilikle bile görece olarak 2022’den daha iyi bir sırada yer alıyordu.

IMF projeksiyonlarına göre Türkiye, 2023 yılında ise sıralamada 78’inciliğe yükselerek 2001 ekonomik krizinde düştüğü düzeyi ancak yakalayabilecek.

Ekonomistler GSYH’de yüzde 3,9 artış bekliyor

AA Finans’ın Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 30 Kasım Çarşamba günü açıklanacak 2022 yılı 3. çeyrek GSYH verilerine ilişkin beklenti anketi, 15 ekonominin katılımıyla sonuçlandı. Anket sonuçlarına göre, ekonomistler bu yılın üçüncü çeyreğinde Türkiye ekonomisinin yüzde 3,9 büyümesini bekliyor. Ekonomistlerin üçüncü çeyreğe ilişkin büyüme beklentileri, yüzde 3 ile yüzde 4,8 aralığında yer aldı. Ekonomistlerin 2022 yılının tamamına ilişkin büyüme beklentilerinin ortalaması ise yüzde 5,2 olarak gerçekleşti. Ekonomistlerin 2022’ye ilişkin büyüme beklentileri, en düşük yüzde 4,5 ve en yüksek yüzde 5,7 oldu.

Sıralamadaki düşüşün anlamı

IMF’nin, ülke verileri baz alınarak yapılan sıralama, ortalama refah düzeyinin göstergesi olan kişi başına düşen milli gelir tutarında dönemlere göre değişiminin yanı sıra ülkeler karşılaştırmasında görece değişimi veriyor. Dönemsel karşılaştırmada bir ülkenin basamak düşüşü, kişi başına milli gelir tutarında ilgili dönemde nominal olarak artış kaydetse bile, o ülkeyi geçen ülkelerin, geçtiği ülkelerden daha fazla olduğunu gösteriyor. Ülkenin, sıralamada daha yukarı basamaklara çıkması ise bunun tersini ifade ediyor.

Cahit Erdoğan, ihracatçıların gelişimine en üst düzeyde katkı sağlamaya çalıştıklarını belirtti.

Yapı Kredi, ihracatçıya İGE teminatıyla kredi sunuyor

Yapı Kredi, ihracatçı müşterilerine İhracatı Geliştirme AŞ (İGE) teminatıyla kredi sunmaya başladı. Yapı Kredi'den yapılan açıklamaya göre, ilk etapta İGE'nin Özkaynak Programı'ndan 2,3 milyar TL'lik bir kefalet limiti sağlayan banka, bu sayede ihracatçı olan ya da ihracata yeni başlayan müşterilerine, İGE teminatıyla ihracat tahhütlü kredi kullandırılacak.

Açıklamada konuya ilişkin değerlendirmeleri yer alan Yapı Kredi Genel Müdür Yardımcısı Cahit Erdoğan, ihracatı destekleyici çözümleri müşterileri ile buluşturduklarını belirterek, ihracatçı firmalara sundukları çözümleri önemsediklerini ve önceliklendirdiklerini bildirdi.

Erdoğan, bu kapsamda ihracatçı müşterilerine İGE teminatıyla kredi sunmaya başladıklarını belirterek, şu ifadeleri kullandı: "Dijital kanallarımızdaki zengin dış ticaret menümüze de ihracatçı müşterilerimizin iş hayatını kolaylaştırıyoruz. Önümüzdeki dönemde de başta finansmana erişim ve bankacılık hizmetleri olmak üzere

re ihracatçı firmaların yanında olmaya ve sınırları kaldırmaya devam edeceğiz."

İhracatın desteklenmesi için büyük adım

İhracatı Geliştirme AŞ Genel Müdürü Kasım Akdeniz de iş birliğinin ihracatın desteklenmesi adına büyük bir adım olduğunu vurgulayarak, "Verdiğimiz kefaletlerle ihracatçının finansmana erişimini kolaylaştırmak, finansman hacmini artırmak ve çeşitlendirmek üzere çıktığımız bu yolda en önemli başarı faktörlerinden birisi bankalarımızın teknik entegrasyonlarını tamamlayıp finansman için kaynak ayırmasıydı.

Yapı Kredi, bu süreçte öncü bankalarımızdan oldu ve projeyi başarılı bir şekilde tamamlayarak İGE kefaletiyle ihracat kredisi kullandırma uygulamasını başlattı. Yapı Kredi'yi bu başarılı çalışması için tebrik ediyor, iş birliğimizin ihracatın finansmanına yönelik yeni çalışmalara başlangıç olmasını diliyorum" ifadelerini kullandı.

Çin Merkez Bankası, zorunlu karşılıkları düşürdü

Çin Merkez Bankası (PBoC), banka ve kredi kuruluşlarının mevduatları karşılığında rezerv olarak tutmaları gereken nakit miktarını ifade eden "zorunlu karşılık oranını" düşürdü. Çin Merkez Bankası'ndan yapılan açıklamada, zorunlu karşılık oranının 5 Aralık'tan itibaren yüzde 0,25 azaltılacağı bildirildi.

Piyasaya daha fazla likidite sağlamayı ve kredi piyasasını rahatlatmayı hedefleyen kararın, yaklaşık 500 milyar yuan (yaklaşık 70 milyar dolar) nakit varlığı kredi verilerek üzere serbest bırakacağı tahmin ediliyor. Çin Merkez Bankası, kararın ardından Çin'de-

ki finans kuruluşlarının uyguladığı zorunlu karşılık oranlarının ağırlıklı ortalamasının yüzde 7,8'e ineceğini belirtti. Karar, zorunlu karşılık oranı halihazırda yüzde 5 olan kuruluşları kapsamayacak. Dolayısıyla bu, ülkedeki asgari zorunlu karşılık oranı olacak. Kararın, bankaların ve finans kuruluşlarının finansman maliyetlerini de yılda yaklaşık 5,6 milyar yuan (780 milyon dolar) azaltacağı öngörülmüyor. Banka, karara dair açıklamasında, "istikrarı önceleyen ihtiyatlı para politikasının sürdürüleceği", "reel ekonominin teşvik edileceği" ve "aşırı parasal genişlemeden kaçınılacağı" mesajlarını verdi.

İLBANK'tan Konya'ya 2,4 milyar liralık destek

İller Bankası'ndan alınan bilgiye göre, İller Bankası içme suyundan atık suya, katı atıktan yenilenebilir enerjiye, kent içi ulaşımdan kentsel dönüşüme, sokak sağlıklaştırmadan bisiklet yollarına kadar birçok alanda yaptığı projeleri halkın hizmetine sunmaya devam ediyor. Bu kapsamda İLBANK tarafından Konya'da, Konya Büyükşehir Belediyesi Türbe Önü Çarşısı, Meram Katlı Otoparkı ikmal inşaatı işi, Erençik Caddesi ve Karatay Sanayi ana kolektör hattı inşaatı işi ve Keçili Kanalı ana kolektör hattı kanalizasyon inşaatı, Güneysınır Belediyesi 34 kilometrelik enerji nakil hattı ve dağıtım voltaj yükseltme sahası yapıldı.

Ayrıca Ereğli Belediyesi sıcak asfalt, soğuk asfalt, beton parke taşı, bordür ve oluk taşı ile yol ve kaldırım yapım işi, Kulu Belediyesi alt yapı yağmur suyu hattı ve üst yapı çevre düzenlemesi, Çeltik Belediyesi sanayi dükkanları yapım işi için toplam 1 milyar 324 milyon lira destek sağlanarak 9 proje tamamlandı. Toplam tutarı 1 milyar 117 milyon lira olan 38 işin yapım çalışmaları ise devam ediyor. Bunların tamamlanmasıyla İLBANK'tan Konya'ya 2 milyar 441 milyon liralık kaynak sağlanmış olacak. Konya'da son 20 yılda İLBANK'ın finansman ve teknik desteğiyle toplam maliyeti 8,43 milyar lira olan 447 proje bitirildi.

ASELSAN Konya, savunma sanayisinin üretim merkezi olmaya hazır

Özgün ürünlerin geliştirildiği ASELSAN Konya'nın, teknik altyapısı ve üretim kapasitesiyle savunma sanayisi ihracatına katkı sağlaması hedefleniyor.

ASELSAN Konya Silah Sistemleri Fabrikası, 17 Aralık 2020'de 65 milyon dolar proje sermayesiyle kuruldu. Savunma sanayisi için özgün ürünlerin geliştirildiği ASELSAN Konya'da, 116'sı mühendis 286 personel istihdam ediliyor. ASELSAN'ın uzaktan komutalı silah sistemleri (UKSS) üretimlerinin aktarıldığı ASELSAN Konya'da, UKSS'lerin tedarik, üretim, entegrasyon, test ve kalite faaliyetleri yürütülüyor.

Türkiye'nin ihtiyacı olan çap ve kalibrelerde üretilen mevcut ürünlere ek olarak ihtiyaç olması halinde 75 milimetreye kadar namlu ve silah üretimi altyapısına sahip tesis, atışlı testlerin yapılmasına yönelik 200 metre kapalı atış alanını da bünyesinde barındırıyor.

Fabrikada kısa sürede geliştirilip üretilen "Milli Aselsan Konya Silahlı (MAKS) T-35 Elektrik Tahrirli Otomatik Top, MAKS T-30 Elekt-

rik Tahrirli Otomatik Top, MAKS T-30H Elektrik Tahrirli Otomatik Top, MAKS OBA-40H Otomatik Bomba Atar ve AKONS-L Silah Akıllandırma Sistemi" Türk savunma sanayisi ile dost ve müttefiklerin ürün gamına sunuldu.

Elektrik Tahrirli Otomatik Toplar (MAKS T-35, MAKS T-30 ve MAKS T-30H), çalışma sistemleri sayesinde aynı kalibre toplarla kıyaslandığında, ağırlık, boyut, güvenilirlik ve kontrol edilebilirlik özellikleriyle öne çıkan yeni nesil silahlar arasında ön plana çıkıyor.

Her alanda katkı sunacak

Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanı İsmail Demir:

Konya, savunma sanayisinde diğer alanlara da katkıda bulunabilecek önemli bir altyapıya sahip. İleride turboşarj üniteleri, şanzıman, diferansiyel ve motor konularında birçok ürün gamı çerçevesinde Türkiye'de askeri ve sivil araçlara hizmet edecek şekilde gündeme gelmesi söz konusu.

GELENEKSEL VE DİJİTAL MEDYA TEK BİR TIKLA PARMAĞINIZIN UCUNDA!

Ajans Press, markanız hakkında tüm mecralarda yer alan haberleri **yapay zekâ** modülleri ile takip ederek her sabah size toplu haber sunumu yapıyor.

AJANS PRESS
medyadaki gözünüz

444 7 212
info@ajanspress.com.tr
AjansPressMT @ AjansPress.Turkey

Esnaf ve sanatkarın finansmanı geliyor

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, esnaf ve sanatkarların finansman ihtiyacını karşılamak için hazırlanan 100 milyar lira tutarındaki Hazine Faiz Destekli Kredi Paketi'ne ilişkin 15 milyar liralık tutarın hemen, geri kalanının ise 4 ay içinde gönderileceğini bildirdi.

Bakan Mehmet Muş, Antalya'nın Manavgat ilçesindeki bir otele düzenlenen Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği'nin (TESKOMB) Eğitim Semineri ve İstişare Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, güçlü esnafın güçlü ekonominin teminatı olduğunu belirtti.

Esnafın en çok finansmana ihtiyaç duyduğunu dile getiren Muş, AK Parti iktidarı döneminde esnafa gerekli desteğin sağlandığını ve daha fazla finansmana daha ucuz maliyetle esnafa buluşturulduğunu söyledi. Salgın döneminde de imkanlar ölçüsünde kira, gelir kaybı, hibe gibi esnafa destekler verildiğini hatırlatan Muş, bunların amacının zor günlerde esnafın işini döndürecek imkanı sağlamak olduğunu kaydetti.

Bakan Muş, yeni dönem stratejilerinin de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılacağı bir programda belirleneceğini ve bununla ilgili hazırlıkların sürdüğünü bildirdi.

15 milyar lira hemen gönderilecek

Esnaf ve sanatkarların finansman ihtiyacını karşılamak için Halk Bankası aracılığıyla kullanılacak 100 milyar lira tutarındaki Hazine Faiz Destekli Kredi Paketi'ne değinen Muş, kredide faiz oranlarının yüzde 9,5'tan 7,5'a indirildi-

ğini kaydetti. 100 milyar lira tutarındaki limitin de 4 ay içinde esnafa ulaştırılacağını aktaran Muş, şunları söyledi:

"Aralık ayına geldik, burada ilave finansmana ihtiyaç var. Bunun için de konuştuk, Halk Bankası da hazırlığını yaptı, 15 milyar lira hemengönderilecek. Dolayısıyla pazartesi gününden itibaren bu kaynak sizlere gönderilmiş olacak. Siz de esnafa dağıtmaya başlayacaksınız. Geri kalanını da en fazla 4 ay içerisinde ille-
rimize, ilçelerimize, kooperatiflerimize göndermiş olacağız. Siz de bu planlama içerisinde esnaf kardeşlerimize bunun ödemesini yaparsınız."

Halkbank Genel Müdürü Osman Arslan'ın tecrübeli olduğunu ve Halkbank'ın da bugün Türkiye'nin en güçlü bankalarından biri olduğunu belirten Muş, banka ne kadar iyi bir noktaya taşınırsa esnafa da katkısının daha fazla olduğunu vurguladı. Muş, TESKOMB Başkanı Abdülkadir Akgül'ün de esnafın daha fazla imkana kavuşması için büyük bir çaba harcadığını kaydetti.

"Esnafın aleyhinde hiçbir düzenlemeye müsaade etmedik"

Hükümet olarak da hep esnafa yana olduklarını ifade eden Muş, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Esnaf sadece ticari anlamda değil, aynı zamanda sosyal bir görev de üstleni-

yor, bulunduğu bölgede, ilde, ilçede, mahallede itibar edilen insanlar. Bu açıdan bu yapıyı güçlendirerek, sürdüreceğiz. Yapacağımız düzenlemelerle, atacağımız adımlarla esnaf tarafında olacağımızı mutlaka bilmenizi isterim. Esnafın aleyhinde hiçbir düzenlemeye müsaade etmedik, etmeyeceğiz. Çünkü çok büyük bir aileyiz, kitleyiz. Dolayısıyla bu büyük aile Türkiye'nin sosyolojik anlamda da en önemli sigortalarından bir tanesi. Esnafın olduğu yerde sakinlik, huzur olur, kurallara riayet olur. Ama ne kadar zayıflarsa toplum içerisinde o zaman kural-sızlık daha fazla artar. Ekonomik fonksiyonun yanında böyle sosyal ve çok önemli fonksiyonu da var."

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN:

"Zorunlu trafik sigortasında teşvik artırılсын"

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, trafik sigortasında fiyat kademelerine 2 basamak daha eklenmesinin sevindirici olduğunu belirterek, "Trafik sigorta basamakları daha da genişletilerek hiç cezası olmayan sürücüler için verilecek yüzde 50 teşvik oranı artırılmalı" ifadesini kullandı.

Palandöken, yazılı açıklamasında, zorunlu trafik sigorta sistemindeki basamakların genişletilmesinin olumlu bir gelişme olduğunu bildirdi.

1 Ocak 2023'ten itibaren zorunlu trafik sigortasında dinamik basamak sistemiyle fiyat kademelerine 2 basamak daha eklenmesinin sevindirici olduğuna işaret eden Palandöken, "Trafik sigorta basamakları daha da genişletilerek hiç cezası olmayan sürücüler için verilecek yüzde 50 teşvik oranı artırılmalı. 5-10

yıll boyunca kaza yapmayan, sürücülerin zorunlu trafik sigortasında hatırı sayılır indirim yapılmalı ki trafik kazaları azalsın." değerlendirmesinde bulundu.

Palandöken, trafik sigorta primleri hesaplanırken ceza puanına göre fiyat artışı yapıldığı gibi cezası olmayanlar

için de indirim yapılmasının adaletli bir uygulama olduğunu bildirdi.

Öte yandan enflasyona bağlı ay ve yıl bazında artan zorunlu trafik sigorta ücretlerinin dar gelirli vatandaşları zorladığına dikkati çeken Palandöken, şunları kaydetti:

"İlk kez sigorta yaptıracak sürücülerin henüz trafik kazası geçmişi belli olmadığı için indirimden faydalanamıyor. Enflasyona bağlı olarak ay ve yıl bazında artan zorunlu trafik sigorta ücretleri özellikle dar gelirli vatandaşın belini büküyor. Hem sigorta şirketleri hem de bankalar elini taşın altına koyarak geçmişte sağlanan taksit imkanını yeniden getirmeli. Ayrıca geçmişte 3-4 olan taksit sayısı da mutlaka artırılmalı. Çünkü enflasyonla birlikte artan fiyatlar karşısında araç sahipleri tek seferde yüksek meblağları ödeyemediği için sigortalılık oranı düşüyor."

Av. Zeki
GÜNDÜZ

Vergi incelemesine seçilmek için 40 neden

Vergi incelemesi artık rutin dışı, olağan dışı olmaktan çıkıyor. İşiniz, işleriniz büyüdükçe her yılınız sürekli incelenerek hale gelecek.

Matrah artırımından yararlanmış olsanız bile, aften yararlanılmamış dönemler ve affa girmeyen örneğin ÖTV, damga vergisi, devreden kdv, kdv iadesi ve benzeri konularda inceleme yapabiliyorlar.

Eskiden vergi incelemesine seçim "hasbelkader, keyfe keder" yöntemi ile yapılırken, şimdilerde seçim merkezileşti ve incelemeye seçim büyük ölçüde inceleme elemanlarının inisiyatifinden çıkarılarak objektif esaslara oturtulmaya çalışılıyor.

Bazen incelenen yıl bir başka açıdan tekrar incelenabiliyor.

Vergi incelemesine seçilme nedenleri:

1. Mali idare, ülkede hangi sektörlerde kazanç oluşuyor ve fakat yeterli gelir elde edemiyorsa o sektörlerle yönelme gayretinde. Örneğin internet üzerinden elde edilen reklam gelirleri nedeniyle yabancı şirketlerin tamamının incelendiğine şahit olduk.

2. Enflasyonla mücadele sürecinde, hükümetin talebi çerçevesinde, özellikle zincir mağazalar, büyük toptancı veya perakende satıcılar, internette mal satışına aracılık eden platformlar nezdinde, şirketlerde fahiş fiyat artışı ve karlar olup olmadığını kontrol etmek üzere incelemeler yapıldığına şahit oluyoruz.

3. Getirilen döviz kısıtlamalarına uyulup uyulmadığının kontrolünde de vergi denetim birimlerine görev verildiğini görüyoruz.

4. Bir kısım meslekler göze batıyor (futbolcu, sanatçı, kuyumcu, doktor, avukat). Her sene mesleklerle göre vergi ödeyenlerin listeleri, mesleklerdeki ortalamalar, listedeki sıralamalar ile piyasada oluşmuş kazanç algılarının uyumamasının yarattığı psikolojiyi teskin amaçlı incelemeler yapılıyor.

5. Magazın haberlerinde harcamaları ile dikkat çekenler incelenabiliyor.

6. Konjonktürel olarak mesleğinin önüne çıkması, çok kazandığı algısı (örneğin medya fenomenleri ve internette reklam geliri elde ediyor oluşları) incelemeyi tetikleyebiliyor.

7. Konjonktürel sektörler. Örneğin son yıllarda yazılım sektörü ve yakın sektörlerin, sosyal medya ve internet üzerinden gelir elde edenlerin incelenmeye çalışıldığını görüyoruz.

8. Risk analiz sistemi tarafından, çok sayıda ve farklı noktadan yapılan elektronik değerlendirme ve mukayeseli, çok yönlü karşılaştırmalar sonucu risk puanınızın yüksek bulunmuş olması nedeniyle.

9. İhbar varsa (işten çıkarma sürecinde sorun yaşanan eski çalışanlardan, ortaklar arasında sorun varsa şirket ortaklarından, sorunlu işten ayrılan üst düzey yöneticilerinden, rakiplerden, ihbar sonucu gelir elde etmeyi uman birilerinden gelir).

10. Yararlanılan istisnalar, indirimler, teşvikler çoğu zaman inceleme nedeni olabiliyor.

11. Yüksek hacimli ilişkili işlemler incelemeye sebep olabilir.

12. Tasfiye, birleşme, bölünme, hisse satışı vb önemli iş ve işlemler.

13. Aften (matrah artırım) yararlanmamışsanız veya yararlan-

madığınız yıllar için incelemeye alabilirsiniz.

14. Banka hesabınız ile beyanınızın uyumsuzluğu tespit edildiğinde ki bu bilgiler maliyeye gidiyor ve gelir / kurumlar vergisi beyanlarıyla eşleştiriliyor.

15. Bir başka şirket incelenirken, ona mal veya hizmet satmış veya almışsanız.

16. İkili anlaşmalar çerçevesinde diğer ülkelerden alınan bilgiler.

17. Kara para incelemeleri.

18. Tek vergi numarası uygulaması çerçevesinde toplanan bilgilerden hareketle yapılan kontroller (banka faiz gelirleri incelemeleri, gayrimenkul satış incelemeleri, borsa satış incelemeleri).

19. Beyanname, beyanname ekleri, bilanço, gelir tablosu, mali tablolar dipnotları arasında tutarsızlıklar.

20. Mali idarece fişlenmiş olma (sahte belge kara listesine girme-özel esaslara alınmış olma).

21. Kasa hesabının şişkinliği.

22. Yüksek ortaklar cari hesabı.

23. Şişkin bir kanunen kabul edilmeyen gider rakamı.

24. Düzeltme beyanları.

25. İade talepleri.

26. Sürekli ve yüksek miktarlı devreden kdv.

27. Sürekli zarar beyan ediliyor olması.

28. Büyük mükellef olma (sürekli inceleme hedefi var).

29. Kârlılık oranının sektörel ve veya bölgesel ortalamaya göre bariz sapma göstermesi (elektronik beyan sonrası vergi dairesi daha fazla veriyi elektronik ortamda alıp işleyebilir, karşılaştırılabilir hale geldi).

30. Kârlılık oranlarının diğer yıllar beyanlarınıza göre bariz bir sapma göstermesi.

31. BA/BS ve benzeri elektronik formlar arasında tutarsızlıklar.

32. Önceki yıllarda nezdinizde yapılmış vergi incelemelerinde yapılmış tarhiyatlar nedeniyle.

33. Beyannamenin diğer indirimler satırında gösterilen rakamlarla ilgili yeterli açıklama yapılmaması.

34. Bilanço kalemlerinizle ilgili yata (diğer yıllar, diğer şirketlerle mukayese), dikey (kendi içindeki) rasyo-
nu analizlerinde ki sapma ve uyumsuzluklar nedeniyle.

35. Düzenlediğiniz yazarkasa fiş tutarları ile kdv beyanlarınız arasında uyumsuzluk varsa.

36. Bir konu genel olarak taranırken, Örneğin yurt dışına yapılan ödemeler stopaj ve Kdv, transfer fiyatlaması yönleriyle inceleniyor olabilir.

37. Sektör incelemesi sırasında.

38. Adli makamların, önlerindeki davada gündeme getirilen bir kısım iddialar üzerine, talebi nedeniyle.

39. Vergi dairesinin veya bir başka idarenin (örneğin Gümrük İdaresi'nin) çok çeşitli nedenlerle talebi üzerine.

40. Takdir komisyonunun talebi üzerine takdir işlemine dayanak yapılması için.

Yaşadığımız, şahit olduğunuz veya duyduğunuz inceleme gerekçelerini paylaşırsanız listemizi daha da zenginleştirebiliriz.

En önemlisini unuttum.

Şayet bir konu sizi rahatsız ediyor, bu konu incelenir, incelenirse de eleştirilir şeklinde **bir kuşkunuz varsa, bilin ki incelenirsiniz** ve o konuda eleştirilirsiniz. Murphy kuralı mı nedir bilmiyorum ama bir şekilde oluyor.

arslan alüminyum a.ş.

DÖKÜMHANE • CAST HOUSE

GERİ DÖNÜŞÜM TESİSİ • RECYCLING PLANT

KALIPHANE • DIE WORKSHOP

Dünyanın Yanındayız.

STATİK TOZ BOYA • POWDER COATING

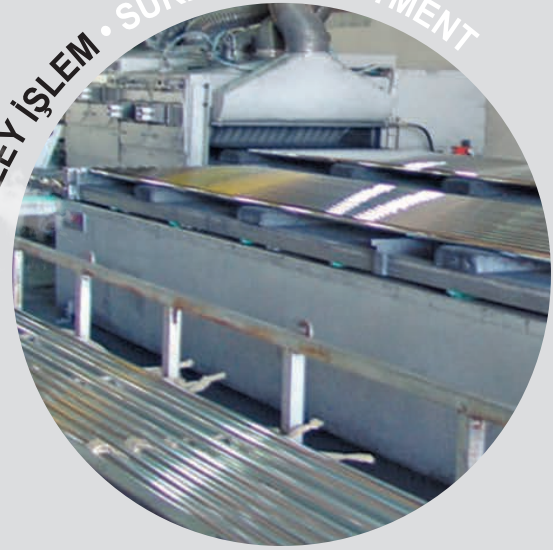
ELOKSAL ÜNİTESİ • ANODISING UNIT

EKSTRÜZYON HATTI • EXTRUSION LINE

YÜZEY İŞLEM • SURFACE TREATMENT

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

Arslan Alüminyum olarak üretim sürecimizi yenilenebilir enerji ile devam ettirmek için 110.000 m²'den fazla alanı kaplayan 25.000'den fazla güneş paneline yatırım yaptık. Sağladıkları enerji ile üretime başladığımız güneş panellerimiz yılda 15.269.299 kWh enerji üretiliyor, bu enerji de 4.100 evin enerji üretimine karşılık geliyor. Güneş panellerimiz aynı zamanda 6.720 ton CO₂ salınımını bloke ederek 16.350'den fazla ağacın korunmasına katkıda bulunuyor ve 12.246 kWp'lik bir üretim yapmamızı sağlıyor.

SUSTAINABILITY

As Arslan Aluminium, we have invested in more than 25.000 solar panels covering an area of more than 110.000 m² to continue our production process with renewable energy. Our solar panels, which we started production with the energy they provide, generate 15.269.299 kWh of energy per year, which corresponds to the energy production of 4.100 houses. Our solar panels also contribute to the protection of more than 16.350 trees by blocking 6.720 tonnes of CO₂ emissions, enabling us to produce 12.246 kWp.

FACTORY I

FACTORY II

FACTORY III

FACTORY IV Under Construction

www.arslanaluminyum.com

Kasım kampanyalarında e-ticarete en çok cep telefonu satıldı

E-Ticaret Altyapı Sağlayıcıları Derneği Sözcüsü ve Projesoft Üst Yöneticisi Yüksel Eminoğlu, geçen seneye göre satışları yüzde 16 artan cep telefonlarının, kasım kampanyalarının gözdesi olduğunu, peşinden ise küçük ev aletlerinin geldiğini kaydetti.

Kişi başı ortalama harcama 4 bin 964 TL

Yüksel Eminoğlu, kasım kampanyaları döneminde pek çok kategoride ürün satıldığını fakat adet olarak en çok satılan ürünün akıllı cep telefonu olduğunu belirterek, "Bunun dışında önemli bir bilgi de kişi başı e-ticaret harcamaları ki Türkiye'de 18-70 yaş arası kesime baktığımızda internet üstünden kişi başı ortalama 4 bin 964 TL'lik bir harcama görüyoruz. Kasım kampanyaları döneminde bu rakamın ortalama olarak 7 bin 500 TL'yi geçmesini bekliyoruz. Bu da hem yurt içi ticaret içinde e-ticaretin payının artması hem de kasım ayı kampanyaları ile beraber cironun ciddi oranda yükselmesiyle olacaktır" diye konuştu.

E-ticaret Altyapı Sağlayıcıları Derneği (EDER) Sözcüsü ve Projesoft Üst Yöneticisi (CEO) Yüksel Eminoğlu, kasım kampanyalarında en çok satışın cep telefonu sektöründe olduğunu, geçen seneye oranla adet olarak yüzde 16 civarında artışın yaşandığını bildirdi.

Ticaret Bakanlığı rakamlarına bakıldığında Türkiye'de yurt içi e-ticaret, 2022'nin ilk 6 ayında ciro olarak yüzde 116 ve Sepet Sayısı olarak yüzde 38 artmış durumda. Verilere göre ülke genelindeki ticari cironun yüzde 18,5'inin de e-ticaret üstünden gerçekleştiği görülüyor.

Açıklamada görüşlerine yer verilen

Eminoğlu, "Beyaz eşya, küçük ev aletleri ve cep telefonu satışları oldukça hareketli. Geçen seneye kasım ayına göre sepet sayısında yüzde 13,6 bir artış var ki cep telefonu ve küçük ev aletlerinde bu oran yüzde 16 civarında. Ciro olarak da geçen senenin yüzde 21'i yakalanmış durumda" değerlendirmesinde bulundu.

Eminoğlu, adet olarak bakıldığında çamaşır ve bulaşık makinalarının çok miktarda satıldığını, akıllı telefonlara talebin de yüksek olduğunu anlatarak, şunları kaydetti:

"Tost makinası ve rondo gibi mutfak aletlerinde indirimlerin etkisi oldukça hissediliyor. Mobilya tarafında ise genç odaları ve çalışma masalarında yüksek satış adetleri mevcut. En çok satış öncelikle cep telefonu sektöründe var. Geçen seneye oranla adet olarak yüzde 16 civarında bir artış yaşanmış durumda. Peşinden de küçük ev aletleri geliyor ki burada da satın alınan ürünlerde adet olarak yüzde 15,4 gibi bir artış var. Üçüncü olarak da beyaz eşya satışları dik-kati çekiyor. Burada da adet olarak yüzde 14'lük bir artış gözlemliyoruz."

Daniel GROS

Avrupa Politika Çalışmaları Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi

Parasal genişletmenin maliyeti

Merkez bankaları, 10 yıllık niceliksel genişleme (QE) boyunca devasa tahvil varlıkları biriktirirken, faiz oranlarının süresiz olarak düşük kalacağına etkin bir şekilde bahis oynuyorlardı. Gelinen noktada bahsi kaybettiklerini söyleyebiliriz. Çünkü merkez bankalarının tahvil alım programları yarı mali bir politika oluşturuyor. Dolayısıyla para otoriteleri, uzun vadeli devlet tahvili alımlarını ticari bankalara kısa vadeli rezervler ihraç ederek finanse ediyor. Yakın zamana kadar, bu iyi bir iş gibi görünüyordu. Tahviller teknik olarak çok az getiri sağ-larken, finansman maliyeti oldukça düşük kaldığı için merkez bankaları yine de kar yapıyordu. Gelelim bu anlayışın mevcut gelişmeler ışığında neden terk edilmesi gerektiğine...

Mükelleflere fatura edilen hatalar

Enflasyonun hızla artması ve birçok ülkede çift haneli oranlara ulaşmasıyla birlikte, merkez bankalarının politika faizlerini hızla artırmaktan başka çaresi kalmadı. Bu, kısa vadeli faiz oranlarının artık uzun vadeli tahvil getirilerini aşmasıyla finansman maliyetlerini artırdı. Sonuç olarak, tahvil alım programlarının mali riskleri, merkez bankalarının varlıkları üzerinde kayıplarla karşı karşıya kalmasıyla gerçekleşiyor. Merkez bankaları kar veya zararlarının tamamını hazineye devrettikleri için, bu masraflar nihai olarak vergi mükellefleri tarafından karşılanıyor. Yani merkez bankalarının kalıplaşmış alışkanlıkları her ülkede yurttaşlara fatura ediliyor. Peki kim ne kadar zarar etti?

Zararlar noktasında ülkelerin çok da şeffaf olmadığını gözlemliyoruz. ABD Federal Rezervi, tahvil varlıklarının değerinin bu yılın sonuna kadar 670 milyar dolara kadar düşeceğini ortaya koyarak, beklenen kayıpların ölçeği konusunda en şeffaf ülke oldu. Euro Bölgesi de benzer kayıplara uğramayı bekleyebilir. Bölgedeki 19 ulusal merkez bankası ve Avrupa Merkez Bankası (ECB), 4,3 trilyon dolarlık devlet tahviline sahip ve bu tahviller Euro Bölgesi'nin GS-YİH'sının yaklaşık yüzde 40'ı tarafından finanse ediliyor. Yıllarca süren negatif faiz oranlarının ardından ECB şimdi mevduat faizini yüzde 1,5'e çıkardı ve mali piyasalar bunun gelecek yıl yüzde 3'e ulaşmasını bekliyor. Tahvil portföyünün ortalama getirisi ise yüzde 0,5'in altında olduğuna göre aradaki zarar 600 milyar euro'luk kümülatif kayıp anlamına geliyor. Bu rakam 750 milyar euro'luk Avrupa tarihinin en büyük teşvik paketine dahi yakınlık anlamına gelmiyor mu?

Devasa hatalar yapıldı

Geriye dönüp bakıldığında, merkez bankalarının son birkaç yılda devasa tahvil alım programlarını sürdürmekle devasa bir hata yaptıkları açıktır. Bazıları bunu o zaman fark etti ve yukarı yönlü (hatta daha düşük oranlar) sınırlı ve potansiyel aşağı yönlü (enflasyon geri dönerse büyük portföy kayıpları) çok büyük olduğu konusunda uyarıda bulundu. Bununla birlikte, merkez bankaları, QE operasyonlarının zımnı mali risklerini büyük ölçüde görmezden geldi. Örneğin Avrupa Merkez Bankası, potansiyel mali sonuçlardan bahsetmeden, yüksek enflasyon ve istihdam açısından tahvil satın alma operasyonlarının faydalarını gösteren (çoğu çok yüksek akademik kalitede) düzinelerce araştırma makalesi yayınladı. Merkez bankalarının bu hatadan ders çıkarması umulmaktadır. Bir dahaki sefere, büyük mali etkileri olan geleneksel olmayan politika araçlarını kullandıklarında, riskler konusunda çok daha açık ve onları alırken çok daha dikkatli olmalılar.

İstanbul Havalimanı günlük uçuş ortalamasıyla Avrupa birincisi oldu

Avrupa Hava Seyrüsefer Güvenliği Teşkilatının (EUROCONTROL) 18-24 Kasım dönemi-ni kapsayan uçuş raporuna göre, İstanbul Havalimanı, Avrupa'daki en yoğun havalimanı oldu.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün (SHGM) sosyal medya hesabından yapılan açıklamada, 18-24 Kasım döneminde İstanbul Havalimanı'nın günlük ortalama 1220 uçuşla Avrupa'daki en yoğun havalimanı olduğu bildirildi.

Açıklamada, "EUROCONTROL tarafından yayınlanan 18-24 Kasım 2022 dönemine ait Kapsamlı Değerlendirme Raporu'na göre İstanbul Havalimanı yeniden Avrupa'daki en yoğun havalimanı olmuştur" ifadesi kullanıldı. Söz konusu rapora göre günlük ortalama 1143 uçuşla Londra Heathrow Havalimanı'nın ikinci, Paris Charles de Gaulle Havalimanı'nın ise 1106 uçuşla üçüncü sırada yer aldığı kaydedildi.

'teskon+SODEX 2023' 100'den fazla katılımcı firma ve 7 bin ziyaretçiyi ağırlayacak

Türkiye iklimlendirme sektörünün en önemli buluşma noktalarından biri olan 'teskon+SODEX Isıtma, Soğutma, Klima, Havalandırma, Yalıtım, Pompa, Vana Fuarı', 26-29 Nisan 2023 tarihleri arasında İzmir Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde gerçekleşecek. Hannover Messe Sodeks Fuarcılık A.Ş. tarafından düzenlenen ve iklimlendirme sektörünün lider üreticilerini, sektör profesyonellerini, akademisyenleri iki yılda bir buluşturan fuar, gerçekleştirildiği 12 yıl boyunca 45 bin ziyaretçi ve bini aşkın katılımcıya ev sahipliği yaptı.

Ege Bölgesi'nin en güçlü fuarlarından biri olan 'teskon+SODEX', 2023 yılında 100'ün üzerinde katılımcı firma ve 7 bin ziyaretçiyi ağırlamayı hedefliyor. Ağırlıklı olarak makine mühendisleri, teknisyenler, akademisyenler olmak üzere çoğunlukla mühendislerin ziyaret ettiği fuarda, Türk Tesisat Mühendisleri İzmir Şubesi öncülüğünde eş zamanlı Ulusal Tesisat Mühendis-

liği Kongresi de (TESKON) düzenlenecek. Kongreye akademisyenler, sektör profesyonelleri ve kariyer hedefini iklimlendirme sektörü doğrultusunda çizen öğrenciler yoğun ilgi gösteriyor.

Uluslararası Kozmetik Kongresi 1 Aralık'ta

Kozmetik Üreticileri ve Araştırmacıları Derneği (KÜAD) tarafından düzenlenen 6. Uluslararası Kozmetik Kongresi 1-3 Aralık 2022 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleşecek. Açıklanan verilere göre, 162 ülkeye ihracat yapan Türkiye'nin ihracat yaptığı ülkelerin başında Irak, ABD, Rusya, İran ve Birleşik Arap Emirlikleri yer alıyor.

Türkiye'nin kozmetik sektörü ihracatı, 2022 yılının Ocak-Ağustos döneminde 1 milyar 18 milyon dolar olarak gerçekleşti. Sektörün, 2025 yılındaki dünya pazar payının ise 750 milyar dolara ulaşacağı tahmin ediliyor. Açıklanan verilere göre, 162 ülkeye ihracat yapan Türkiye'nin ihracat yaptığı ülkelerin başında Irak, ABD, Rusya, İran ve Birleşik Arap Emirlikleri yer alıyor. Irak, 88 milyon dolar ile kozmetik sektöründe en çok ihracat gerçekleştiren ülke olurken hemen ardından 87 milyon dolar ile ABD geliyor.

Sektör yeniden şekilleniyor

KÜAD Kongre Başkanı Fuat Arslan, "Bildığınız üzere tüm dünyada bir zihniyet ve paradigma değişikliği

yaşanıyor. Şu an, iklim krizi ve dünya ısısının önemi artık alarm seviyesine geldi. Dünya ülkeleri de iklim hassasiyeti konusunu Dünya yaşamı için bir tehdit unsuru olarak kabul etti.

Bu önemli kabul ile birlikte bazı önlemler için de hızlıca kararlar alınmaya başlandı. Bu anlamda, üretim kararları, tüketim kararları, tedarik zinciri yönetimi, lojistik, alternatif enerji kaynakları, döngüsel ekonomi, toprağa dayalı inovasyon, yüksek veri mühendisliği gibi kavramlardan tutun da bireysel yaşam şekillerine kadar pek çok değişiklik yaşanacak. Özellikle, artık sanayi kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları da bu durumun yönetilmesi konusunda acil eylem planları oluşturmak zorunda kalacak" şeklinde konuştu.

Yeşil mutabakat masaya yatırılacak

Arslan, "Dünyanın şu anki durumunu ve gelecekte oluşturacağı atmosferi, sürdürülebilirlik kavramını

altında ele almak mümkün. Bu anlamda, Yeşil Mutabakat konusuna da sürdürülebilirliğe ulaşma sürecinin bir yol haritası olarak bakabiliriz. Dernek olarak, biz de hem firmalarımızla yaptığımız çalışmalar hem de her yıl gerçekleştirdiğimiz kongrelerimizle bu bilinci artırmak için çalışıyoruz. Yeşil mutabakat sürecinin dışında kalacak firmaların gelecek zaman diliminde yaşama şansının olmadığını farkındayız. Üreticilerimizi, araştırmacılarımızı, sürecin kamusal paydaşlarını, ilgili çevre ve düşünce kuruluşlarını bu önemli ve hayati konuyu tartışmaya ve sektörümüz için yol haritasını hazırlamaya davet ediyoruz. Bu kapsamda, düzenlediğimiz 6.Uluslararası Kozmetik Kongresi'nin bu yılki konusunu Yeşil Mutabakat olarak belirledik" dedi.

Bizzfood ile
*Tanışmaya
Hazır mısın?*

BIZZFOOD

ORGANİK TARIM ve GIDA ÜRÜNLERİ

Yepyeni bir anlayış,
yepyeni bir lezzet...

www.bizzfood.com

satis@bizzfood.com

[bizzfoodcom](https://www.instagram.com/bizzfoodcom)

**Brahma
CHELLANEY**
*Robert Bosch
Akademisi Üyesi*

Çin'in dizayn ettiği borç esareti

Tartışmalı bir demiryolu projesini finanse etmek için Kenya'nın Çin ile 2014 yılında imzaladığı kredi anlaşmasının yakın zamanda açıklanan ayrıntıları, Çin'in gelişmekte olan ülkelerdeki kredilerinin yağmacı doğasını bir kez daha vurguladı. Sözleşme, borçluya neredeyse tüm riski yüklemekle kalmadı, aynı zamanda bu riskleri yönetilemez seviyelere çıkardı. Bugün gelinen noktada ise dünyanın dört bir yanındaki birçok ülke, egemenliği aşındıran Çin'in borç tuzaklarına düşmeye devam ediyor.

En büyük tek alacaklı IMF ile rekabet halinde

Son 10 yılda Çin, düşük ve orta gelirli ülkelere verdiği kredileri 3 katına çıkararak, 2020'nin sonunda 170 milyar dolara ulaştı. Söz konusu rakamla Çin, dünyanın en büyük tek alacaklısı haline geldi. Ödenmemiş dış kredileri şu anda küresel GSYİH'nın yüzde 6'sını alıyor. Burada Çin, küresel bir alacaklı olarak Uluslararası Para Fonu (IMF) ile rekabet edebilir hale gelmeyi amaçlıyor. Yine Çin, 838 milyar dolarlık Kuşak ve Yol Girişimi (BRI) kapsamında verilen kredilerle, dünyanın en büyük altyapı projelerini finanse eden ülke olarak Dünya Bankası'nı geride bıraktı.

Çin yapımı COVID-19 salgınının başlangıcından bu yana Çin'in altyapı projelerine verdiği denizaşırı kredilerin düşüşte olduğu kesin. Bu kısmen, salgının ortak ülkeleri ciddi ekonomik sıkıntılar içinde bırakmasından kaynaklanıyor, ancak Çin'in yağmacı kredilerine yönelik artan uluslararası eleştiriler de muhtemelen katkıda bulundu. Bu düşüş eğiliminin, Çin'in sömürge tarzı borç vermenin sonunun habercisi olduğu umulabilir. Ancak düşüş, çoğunlukla zaten Çin'e borçlu olunan borçların ağırlığı altında olan Kenya dahil olmak üzere BRI ortak ülkelerine verilen kurtarma kredilerindeki artışla dengelendi.

Kurtarma kredilerinin ölçeği çok büyük. Yalnızca en büyük üç borçlu (Arjantin, Pakistan ve Sri Lanka) 2017'den bu yana Çin'den 32.8 milyar dolarlık kurtarma kredisi aldı. 2018'den bu yana şaşırtıcı bir şekilde 21.9 milyar dolarlık Çin acil durum kredisi alan Pakistan, açık ara en büyük borçlu oldu. Bu, Çin'in ülkeleri içine ittiği kendi kendini besleyen borç sarmalının altını çiziyor. Çin, IMF'den farklı olarak kredilerine katı koşullar koymadığından, ülkeler ödenmemiş borçlarını ödemek için daha fazla borçlanıyor ve böylece daha da derin bir borca batıyorlar.

Borca karşılık toprak alıyor

En önemlisi, Çin'in kredi sözleşmeleri tipik olarak gizlilikle örtülüyor. Çin ayrıca kredilerini doğrudan hükümetlere değil, alıcı ülkelerde devlete ait şirketlere, devlete ait bankalara, özel amaçlı araçlara ve özel sektör kurumlarına yönlendiriyor. Çine olan gizli borçların resmi borçları gölgede bıraktığı Laos'u düşünün. Karayla çevrili küçük ülke, pandemik şokun ardından temerrüde düşmekten kaçınmak için ulusal elektrik şebekesinin çoğunluk kontrolünü Çin'e devretmek zorunda kaldı.

Buna ilave Çin'in borçlularından birkaçı stratejik varlıklarını alacaklılarına devretmek zorunda kaldı. Tacikistan, Pamir Dağları'nın 1.158 kilometre karesini (447 mil kare) Çin'e teslim etti. Çinli şirketlere kendi topraklarında altın, gümüş ve diğer mineral cevherleri çıkarma hakları verdi ve sınırına yakın bir yerde Çin tarafından finanse edilen bir askeri üs inşasını onayladı.

Sonuç olarak uluslararası bir araştırmanın gösterdiği gibi, «Çin sözleşmelerindeki iptal, hızlandırma ve istikrar hükümleri, potansiyel olarak borç verenlerin borçluların iç ve dış politikalarını etkilemesine izin veriyor.» Çin, kredileri keyfi olarak geri çekme veya derhal geri ödeme talep etme hakkını saklı tutarak bu politika gücünü sıklıkla kullanır. Bu şekilde Çin, denizaşırı kredilerini ekonomik ve diplomatik çıkarlarını ilerletmek için kullanabilir. Örneğin Çin, Laos'taki ışıkları söndürebiliyorsa, çok tarafı forumlarda kesin bir müttefiki var. Bir ülkeyi borç temerrüde düşürebilirse, istediği tüm ticaret ve inşaat sözleşmelerini güvence altına alabilir. Bu sayede bir ülkenin limanlarını kontrol edebilirse stratejik konumunu güçlendirebilir.

KOSGEB'in 'Hızlı Destek' programı 90 bin gence iş kapısı açtı

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, KOSGEB kanalıyla yılbaşından bu zamana kadar KOBİ'lere 8,3 milyar lira kaynak sağladıklarını belirterek, "Bu kaynağın yaklaşık 7 milyar lirasını, Mikro ve Küçük İşletmelere Hızlı Destek Programı kapsamında 47 bin 500 işletmeye aktardık. Yeni mezun 90 bin genç, KOSGEB'in bu programı sayesinde ilk kez istihdam edildi." dedi.

Bakanlıktan yapılan yazılı açıklamada, KOSGEB'in, Nisan 2021'de Mikro ve Küçük İşletmelere yönelik Hızlı Destek Programı'nı başlattığı anımsatıldı. İmalatçı KOBİ'lere yönelik olarak tasarlanan Mikro ve Küçük İşletmelere Hızlı Destek Programı'nın ilk iki fazında imalat sektörüne odaklanıldığı vurgulanan açıklamada, bu 2 dönemde 12 bin işletmeye 367 milyon liralık işletme sermayesi desteği verildiği

bildirildi. Açıklamada, son 12 aydaki ortalama istihdamını koruyan ve alacağı ilave personeli 12 ay boyunca çalıştırma taahhüdünde bulunan işletmelerin, programa başvurmaya başladığı belirtilerek, mikro işletmelerin 2, küçük işletmelerin de 5 personele kadar yararlanabildiği programın 3'üncü döneminde 100 bin lira olan destek tutarının, 4'üncü fazda 125 bin liraya çıkartıldığı kaydedildi.

Program kapsamında 10 Ekim'e

kadar başvurularını yapan işletmelerin, ilave personeli istihdam ederek, 28 Kasım'a kadar KOSGEB'den istihdam başına 125 bin lira olan ödemeyi talep edebileceği belirtilen açıklamada, şu bilgilere yer verildi: "Genç, yeni mezun ve kadının istihdamını hedefleyen programda, belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren işletmeler, 1981 ve sonrası doğumlu, daha önce hiç çalışmamış veya son 3 yılda 6 aydan fazla çalışmamış olan yeni perso-

neli istihdam edebiliyor. Destekten, üniversite mezununun yanı sıra meslek lisesi, teknik lise veya mesleki ve teknik lise mezunu olan kişileri istihdam eden işletmeler yararlanabiliyor. Desteği kullanan işletmeler, ilk 24 ay bir ödeme yapmayacak. Sonraki 24 ayda 6 eşit taksitle KOSGEB'e geri ödemede bulunacak. Geri ödemede, herhangi bir faiz veya komisyon alınmayacak. Desteğin ilk geri ödeme taksitleri Eylül 2024'te başlayacak."

Fayın üzerinde enerji kalmadı

AFAD Deprem Risk ve Azaltma Genel Müdürü Orhan Tatar, Düzce'de 5,9 büyüklüğündeki depremi üreten fayın üzerinde enerji kalmadığını belirterek "Burada önümüzdeki haftalarda vatandaşımızın hissedebileceği boyutta birtakım artçı sarsıntılar meydana gelebilir. Bu da vatandaşımızı kaygılandırmasın. 17 Ağustos 1999 depreminde 'Karadere Fayı' diye adlandırığımız bölgede yaklaşık 10 kilometre civarındaki bir bölüm kırılmamıştı, yani içindeki enerjiyi boşaltmamıştı. Bu son depremde bu 10 kilometrelik bölümdeki enerji de boşalmış oldu" dedi.

Düzce'de depremin bilançosu netleşiyor

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Düzce'deki depremin ardından yapılan hasar tespit çalışmalarına ilişkin, "Acil yıkık 25, ağır hasarlı 263 bina, orta hasarlı yok. 43 acil yıkık, 435 ağır hasarlı yani toplam 478 bağımsız bölüm var. Bunlar tespit edildi, yıkılacaklar" dedi.

Soylu, Düzce Valiliği'nde düzenlenen Afet Koordinasyon ve Değerlendirme Toplantısı sonrası yaptığı açıklamada, kentte 17 Ağustos 1999 depreminden sonra 12 Kasım 1999'da yaşanan depremin ortaya koyduğu travmanın geçmediğini, Düzcelilerde "Yeni deprem olacak mı?" endişesinin olduğunu aktardı.

Depremin ardından yaşanan korkuyu çok hızlı şekilde üzerlerinden atmaları gerektiğini dile getiren Soylu, "Bunun için çok hızlı hareket ediyoruz. Gerek zarar gerek hasar tespitlerinde olsun, belki de bu zamana kadar gör-

düğüm en hızlı davranışı ortaya koymaya çalışıyoruz" şeklinde konuştu.

Binalar az ya da ağır hasarlı

"Düzce'de şu anda orta hasarlı yok, ya az hasarlı ya ağır hasarlı var" diyen Bakan Soylu, hasar tespitleri konusunda şu ana kadar 23 bin 916 binanın tarandığını belirterek şu bilgileri paylaştı: "369 konut acil yıkık ve ağır hasarlı. Orta hasarlı yok. Ağır hasarlı ve acil yıkık binalar bugünden itibaren yıkılmaya başlandı. Az hasarlı ise 2 bin 548 bina var, toplamda 9 bin 446 konut var, şu ana kadar yapılan 56 bin 266 taramada."

Şu ana kadar 317 artçı depremin olduğunu vurgulayan Soylu, "Bunların en büyüğü 4,3 ve 4,1; artçı deprem aralığı 1 saate kadar düştü" dedi. Soylu'nun verdiği bilgiye göre bölgede 2 bin çadır kuruldu.

KURUCUSU
Nezih DEMİRKENT

DÜNYA Eko Basım Yayın Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
adına İmtiyaz Sahibi
Didem DEMİRKENT

CEO
Burcu KÖSEM

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Gürhan DEMİRBAŞ

Görsel Yönetmen
Erdal BAYRAKTAR

Reklam Müdürü
Sait RAVANOĞLU

Satış ve Dağıtım Müdürü
Mustafa DEMİR

Abone Müdürü
Tolga DEMİRBAŞ

Bilgi Teknolojileri Müdürü
Tarık KAYA

Yayına Hazırlık

Merkez
Eski Büyükdere Cad. No:37 Kat: 4
Maslak İş Merkezi 34485
Sarıyer / İstanbul
Tel: 0(212) 285 10 12/14
Web: www.dunya.com

Baskı
Dünya Eko A.Ş.
Tuna Cad. Alkaya Sok. No: 11
Küçükçekmece - İstanbul

Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım A.Ş.

Vakıf Katılım'dan büyük destek

Vakıf Katılım, kasım ayı itibarıyla gerçek ve tüzel kişi müşterilerine 140 milyar liranın üzerinde finansman desteği sağladı. Katılım finans sektöründeki pazar payını yüzde 15 seviyesine taşıyan Vakıf Katılım, kasım ayı itibarıyla aktif büyüklüğünü 167 milyar TL'ye ulaştırarak, yıl başından bu yana yüzde 66'lık büyüme sağladı. Açıklamada değerlendirmelerine yer verilen Vakıf Katılım Genel Müdürü Osman Çelik, şunları kaydetti: "2022 yılında da şubeleşme strate-

jimizi sürdürerek, 48 ilde 154 şubemiz ve 2 bin 500'e yakın personelimizle yurt çapında tüm müşterilerimize hizmet vermeye devam ediyoruz. 7'nci yılımızı tamamlarken konvansiyonel bankalar ve katılım finans kurumları arasında ödenmiş sermayesi en güçlü 3'üncü kurum olduk. Her yıl büyüyen sermaye yapımızla sektördeki gerçek ve tüzel müşterilerimize 100 milyar lirası nakdi olmak üzere toplamda 140 milyar liranın üzerinde destek sağladık."

Ekonomi • Politika

DÜNYA

HEMEN

ABONE OLUN!

Baskı

Mobil

Bilgiyay

Tablet

Adı Soyadı:
Firma Adı:
Adres:
Telefon:
Eposta:
Vergi Dairesi/No:
Detaylı bilgi ve abonelik işlemleri için; 0212 285 10 12 Dahili: 1155 / 1157 abone@dunyaeko.com
www.dunyastore.com

her mandalina doğal*

LÖSEV SATSUMA MANDALİNASI

değildir!

lsvdukkkan.com

Elde edilen gelirler Lösemili Çocuklarımızın tamamen
ücretsiz tedavilerine aktarılmaktadır.

LÖSEV
KURULUŞUDUR

* **Doğal:** Kanserojen; tarım ilacı kalıntısı, sarartan etilen gazı, kabuğundaki gözenekleri kapatan parafin kaplama yoktur.

The World's No.1
Newsmagazine.

Find Out Why.

TIME